

พระสมณสาส์น “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” (Laudato Si')

ว่าด้วยการเอาใจใส่ดูแลบ้านส่วนรวมของพวกเรา

พระสมณสาส์นของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสมุ่งประเด็นไปที่ “ระบบนิเวศที่สมบูรณ์” พร้อมกับการพิทักษ์ธรรมชาติของโลกด้วยความยุติธรรมต่อคนยากจนและคนที่เสี่ยงต่อการได้รับอันตรายมากที่สุดด้วย พระองค์ตรัสว่าในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ทัศนคติ ความคิด สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเรากับพระเจ้า เรากับเพื่อนมนุษย์ และเรากับธรรมชาติ เพื่อให้ชีวิตกลับคืนสู่ความสมดุลและมีความกลมกลืนอีกครั้ง การกลับตัวกลับใจใหม่ในท่าทีที่ถูกต้องเท่านั้น เราจึงจะสามารถจัดการกับการคุกคามที่โลกเรากำลังเผชิญอยู่ในทุกวันนี้ พระองค์ยืนยันว่าแม้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือดีที่มีอยู่ซึ่งทำให้เราสามารถได้ยินเสียงเรียกร้องของผืนโลก แต่ว่าการเสวนาและการศึกษาก็เป็นกุญแจสำคัญสองดอกที่สามารถ “ช่วยเราให้รอดพ้นจากการทำลายตนเองซึ่งปัจจุบันกำลังโถมกระหน่ำเราอยู่”

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสไตร่ตรองและตั้งคำถามที่ทำทนายมาก ในสภาวะที่ภูมิอากาศของโลกผันแปรแบบเฉียบพลัน และระบบนิเวศผกผัน พระองค์จึงตั้งประเด็นว่า “โลกชนิดไหนกันที่พวกเราจะส่งมอบต่อให้กับผู้ที่ตามมาภายหลังต่อลูกหลานที่กำลังเจริญเติบโต?”

คำตอบที่พระองค์เสนอนั้นเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังในระบบการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม รวมถึงวิถีชีวิตของเราแต่ละคนด้วยในสมณสาส์น “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” (Laudato Si') จึงมีเนื้อหาสาระดังนี้

วิเคราะห์ บทที่ 1: การทำทนายที่สำคัญที่สุดที่กำลังเผชิญกับ “บ้านส่วนรวมของเราคือผืนแผ่นดินโลกนี้”

อากาศเป็นพิษ ขยะ และความมั่งง่ายชอบทิ้งขว้าง: “โลกซึ่งเป็นบ้านส่วนรวมของพวกเราดูเหมือนกำลังกลายเป็นกองขยะส่งกลิ่นเหม็นคุ้งไปทั่ว”

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: “เราทราบว่ามีสิ่งหนึ่งที่กำลังทำลายมนุษย์ทุกวันนี้ แต่หลายคนที่มีอำนาจทางทรัพยากร เศรษฐกิจ และการเมืองดูเหมือนว่าแต่สาละวนอยู่แต่เล่นลี้กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรือปิดบังปัญหาดังกล่าว”

น้ำ: “การมีน้ำสะอาดที่สามารถดื่มได้เป็นสิทธิสากลพื้นฐานของมนุษย์” แต่ประชากรส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กต้องเจ็บไข้ได้ป่วยและเสียชีวิตลงเพราะดื่มน้ำที่มีเชื้อโรค”

ความหลากหลายของชีวิตสัตว์และพืช: “แต่ละปีเราจะเห็นการสูญพันธุ์ของสัตว์และพืชนับพันชนิด” เราไม่อาจเดาถึงผลร้ายที่จะตามมา เพราะ “เราทุกคนที่เป็นสัตว์มีชีวิตต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน” บ่อยครั้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจข้ามชาติเป็นอุปสรรคต่อการปกป้องคุ้มครองกัน

ความล้มเหลวของการจัดระบบสังคม: รูปแบบปัจจุบันของการพัฒนาสังคมส่งผลร้ายต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ส่วนใหญ่ และ “หลายเมืองใหญ่ๆ ขาดโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งใช้พลังงานและน้ำมากเกินไปจนเกินความจำเป็น”

ความไม่เท่าเทียมในโลก: ปัญหาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อคนที่ตกอยู่กับความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายรวมถึงมนุษย์ส่วนใหญ่ของโลก การแก้ไขไม่ได้อยู่ที่การลดอัตราการเกิด แต่ต้องแก้ที่การบริโภคสุดโต่ง

วิเคราะห์ บทที่ 3: พูดถึงรากเหง้าของปัญหาที่เป็นสาเหตุแห่งวิกฤติที่กำลังทวีเพิ่มขึ้นทุกๆวัน ซึ่งมาจาก

เทคโนโลยี: ยุคแห่งเทคโนโลยีนำเอาความเจริญก้าวหน้ามาสู่การพัฒนาที่ค่อนข้างยั่งยืน แต่ละเลยไม่คำนึงถึงหลัก “จริยธรรม” ความก้าวหน้า“ให้ความรอบรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรทางเศรษฐกิจแก่คนบางคน หรือคนกลุ่มน้อยเท่านั้นซึ่งทำให้คนเหล่านั้นกลายเป็นเจ้านายของมวลมนุษย์

สภาวะจิตที่หมกมุ่นหลงใหลในเทคโนโลยี: “เศรษฐกิจรับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทุกอย่างโดยเล็งผลกำไรเป็นที่ตั้ง แต่ในตัวเองนั้นการตลาดไม่สามารถรับรองถึงการพัฒนามนุษย์และสังคมแบบองค์รวมได้

มนุษย์คือศูนย์กลางของชีวภาพ: ความเสื่อมโทรมของธรรมชาติและ การล่มสลายของสังคมเป็นผลของการที่มอง “ทุกสิ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่งดงามนอกจากว่ามันนำมาซึ่งผลประโยชน์สำหรับตนเอง”

แรงงาน: ระบบนิเวศที่สมบูรณ์จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณค่าของแรงงานเพื่อทุกคนสามารถที่จะมีงานทำ นี่เป็นการทำธุรกิจเลวร้ายต่อสังคมที่ไม่ยอมลงทุนกับคนเพื่อที่จะทำกำไรในระยะสั้น

เทคโนโลยีด้านชีววิทยา: “Genetically modified organism (GMO)” เป็นประเด็นที่สลับซับซ้อนเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยแก้บางปัญหาได้ก็จริงแต่ว่ามันก็นำเอาปัญหามาด้วยเช่นกัน เช่น ที่ดินตกอยู่ในกำมือของเจ้าของเพียงไม่กี่คน ตัดแข็งตัดขาของเกษตรกรรายย่อย ทำลายระบบชีวภาพและระบบนิเวศ

ดังนั้นการแก้ปัญหาระบบนิเวศจะอยู่ตรงไหน? ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหาที่กล่าวไว้ข้างบนและน่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด

คำสอนจากบทที่ 2: พระวาจาพระเจ้าเรื่องการสร้างสรรค์สิ่ง:

สำรวจพระคัมภีร์ทั้งพระธรรมเก่าและพระธรรมใหม่เพื่อแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์กับพระเจ้า กับเพื่อนมนุษย์ และกับโลกที่ถูกสร้างขึ้น เราต้องยอมรับความบาปของเราเมื่อเราทำลายความสัมพันธ์ดังกล่าวและต้องตระหนักถึง “**ความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่**” ที่เราต้องมีต่อสิ่งสร้างของพระเจ้า

ข้อเสนอจากบทที่ 4: การจัดระบบนิเวศที่บริบูรณ์:

เราจำเป็นต้องค้นหาความจริงใหม่แห่งความยุติธรรมซึ่งหมายความว่า “การวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่อาจที่จะแยกออกจากการวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับมนุษย์ ครอบครัว การงาน เศรษฐกิจ และการเมือง” ในขณะเดียวกันการแก้ปัญหาต้องมีพื้นฐานบน “การเลือกเข้าข้างเพื่อนร่วมโลกพี่น้องชาย-หญิง ของเรายากจนที่สุด”

ข้อเสนอ จากบทที่ 5: การเสวนา:

วิธีเข้าถึงปัญหาและการลงมือปฏิบัติเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการอภิปรายที่มีใจเปิดกว้างและซื่อสัตย์ เพื่อที่ผลประโยชน์พิเศษของบางคนหรือบางกลุ่มหรืออุดมการณ์บางอย่างจะไม่ไปขัดกับความดีส่วนรวม” พระศาสนจักรไม่ประสงค์ที่จะไปจัดการระบบเรื่องวิทยาศาสตร์หรือเปลี่ยนแปลงนโยบายใดๆ แต่พระศาสนจักรสามารถส่งเสริมการเสวนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในระดับโลกและระดับท้องถิ่นเพื่อการตัดสินใจที่โปร่งใส การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งพร้อมที่จะเสวนาด้วยความเคารพกับผู้ที่มีความเชื่อแตกต่างกันและกับโลกวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอ จากบทที่ 6: การศึกษา การเปลี่ยนใจใหม่ การมุ่งชีวิตฝ่ายจิต:

การศึกษา พระสันตะปาปาขอรับรองให้โรงเรียน ครอบครัว สื่อ และพระศาสนจักรทุกส่วนให้ช่วยกันหล่อหลอมนิสัยและพฤติกรรม การเอาชนะการเห็นแก่ตัวขณะที่เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตและรู้จักประมาณในการบริโภค ซึ่งจะสามารถ “กีดกันผู้มีอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม” ให้เกิดการเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญในสังคมได้

การเปลี่ยนแปลงหัวใจใหม่เกี่ยวกับระบบนิเวศ: นักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซีในฐานะที่เป็นต้นแบบของ “ความห่วงใยอย่างจริงจังในการปกป้องพิทักษ์โลก” ซึ่งท่านแสดงให้ปรากฏในรูปแบบของความกตัญญูต่อพระเจ้าในสิ่งสร้างบนผืนแผ่นดินโลก การมีใจกว้าง ความคิดสร้างสรรค์ และการที่มีใจกระตือรือร้น

ชีวิตฝ่ายจิต: สมณสาส์นจบด้วยภาวนาสองบทเป็นการแสดงถึงความเชื่อในพระเจ้านั้นสามารถหล่อหลอมและเป็นแรงบันดาลใจให้เราปกป้องธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ศิลปะดีลีทตีต่างๆ พระตรีเอกภาพ แบบฉบับของครอบครัวศักดิ์สิทธิ์และความหวังของเราที่จะได้รับชีวิตนิรันดรสามารถสอน กระตุ้น และเพิ่มความเข้มแข็งให้เราสามารถปกป้องพิทักษ์ธรรมชาติโลกที่พระเจ้าทรงประทานให้กับเรา

(นำเสนอโดย มงชินญอร์ วิษณุ ธีญญอนันต์)

สรุปจากเนื้อหาข่าวสารของวิษุวัติกัน